

**R. P. Christophori De Ortega È Societate Iesu, Quondam
Scolasticæ Theologiæ publici Professoris, ac ejusdem
Facultatis Præfecti ... Theologia Controversiarum
Dogmaticarum, & Scholasticarum, de Divina ...**

**Ortega, Cristóbal de
Lugduni, M.DC.LXXX.**

2. Nostra sententia de causalitate meritorum Christi in Prædestinatorum electionem conclusionibus distinctæ proponitur, & probatur.
-

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94285](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94285)

potestatis exercitium Christi Domini in negotio prædestinationis prædestinatorum & negationis prædestinationis absque iniuria, & iniqua acceptione personarum admitti non posse: cum diuturniores grauioreque longe peccatores, quam reprobi plures fuerint, sint etiam non pauci prædestinati: quod etiam ex mera Dei liberalitate, & misericordia absque acceptionis personarum vitio fieri possit factumque, ut diximus fuerit: at vero ex iudiciali potestate absque eo vitio fieri nullatenus à Christo Domino potuit.

7. Denique Heize, (quem sectatur Arriaga disp. 37. sect. 5.) disput. 29. c. 3. n. 2. alia ratione specialem hanc meritorum, & voluntatis Christi causalitatem in negationem prædestinationis reproborum probat, ut causa electionis comparatiue prædestinatorum præ reprobis dici Christus possit: siquidem nouit scientia media oblatione & exhibitione meritorum pro omnibus Deum illos prædestinaturum, hos vero non prædestinaturum, atque ex ea scientia merita exhibuit: quare, & negationem prædestinationis interpretatiue voluit: sicuti, & quisquis medium infallibiliter connexum cum effectu aliquo ex scientia connexionis eius infallibilis apponit, velle interpretatiue effectum illum, & indirecte censetur. Vtrum idem Heize n. 32. & 33. huius modo, & rationi diffidit tandem: & in eis quidem, cuius oppositum absolute intenditur ab apponente effectus infallibiliter connexos cum eo, quod apponitur, nec interpretatiua, nec indirecta voluntas est effectus illius, ut in permissione peccati constat: quæ tamen voluntas sit auxilij sufficientis cui connexum peccatum est, eo connexionis modo, quo meritis Christi negatio prædestinationis connexa est: atque à Christo præstitur: tamen, quia bonus auxilij usus, & peccati potius negatio serio à Deo intenta est, atque ex ea intentione à Deo confertur indirecta adhuc, & interpretatiua peccati voluntas non est: & in re præsentem est adhuc ratio vigenitor. Siquidem Christi merita pro omnium salute, & prædestinatione Deo exhibita, ipsum, ut omnes prædestinet, non cogant ad id tamen solummodo inducant, & conducunt: nusquam autem, ut alicui deneger prædestinationem auxilium vero indifferens ad vtrumvis sufficiens, ad vtrumvis voluntatem sollicitat: demum muneri Redemptoris, cui impossibilis voluntas negationis salutis, & prædestinationis expressa est, repugnat eius negationis indirecta, & interpretatiua: vti Deo ob rationem similem peccati indirecta, & interpretatiua voluntas: cuius enim obiecti voluntas expressa alicui est impossibilis indirecta, & interpretatiua eius obiecti voluntas eidem repugnat. Referri possunt pro extrema sententia in re præsentem DD. alij, qui Christum Dominum, etiam quoad proficua prædestinati causam prædestinationis effectus beneficii Redemptoris sui, Christum nempe ipsum, eiusque merita recensent, quæ dubio procul Christus Dominus absolutis suis meritis (quæ solum merita sunt, non autem in spe, & per modum pretij, & solutionis à nonnullis nuper excogitata) dubio procul non potuit promereri. Hanc difficultatem attigit Soarez supra contra Vasquez, nollens autem, & contra seipsum, ut vidimus numero 3. sub finem. Quoniam vero conclusioni vtrique nobisque, & aliis fere omnibus communi, aduersatur ubi eam statuerimus certamine secundo opportunius diluatur. Aliunde etiam posset sententia prædestinationis adæquatè, quoad prædestinatos scilicet omnes ex meritis Christi impugnari, nec segniter contra Doctores plures, ut eodem certamine videbimus, ubi impugnationem proponemus, ac diluimus.

CERTAMEN II.

Nostra sententia de causalitate meritorum Christi in Prædestinatorum electionem conclusivum disjunctam proponitur, & probatur.

1. **P**rima conclusio Reliquorum à primis Parentibus hominum prædestinatorum causa prædestinationis adæquatè sumptæ quoad ipsos proficua meritis suis Christi Domini certo, & catholice fuisse discreto est: est antiquiorū Scholasticorum conclusio, antiquæ præsentis, & recentioris scholæ Thomisticæ Dominicansæ Thomisticæ etiam nostræ scilicet (ut æstimamus) illius formioris omnes referunt, & sectantur Bâñez l. 1. c. 4. §. 1. hac controuersia. Mol. disp. 1. in articulum 1. d. 1. punct. 4. §. 1. Vasquez d. 94. cit. 2. & 3. Sotus tam. mer. lib. 4. c. 2. q. 6. sect. 1. concl. 3. Soarez t. 1. p. 3. d. lib. 2. c. 2. & 1. p. lib. 2. de causa prædest. c. 2. 1. Amabilis, c. 2. n. 5. Granad. t. 2. tract. 2. disp. 1. n. 1. Tanquer. l. 1. q. 4. dub. 2. assert. 3. Arriaga ubi proxime loca propol. q. 2. art. 8. dub. 4. n. 44. vers. Dico Christus. Probatur ex ad Ephes. Benedixit nos in omni benedictione spirituali in caelestibus in Christo, nec, quia Deo, solum: cum textus de Redemptore sit scilicet: qui, ut Deus, pater in omnibus ad extra cooperans non est, sed et homo, operibus dignitate, & Deitate filij dignificatis meritis, & condigne pretium, & satisfactionem exhibuit. Ex quo sic arguitur quidquid est effectus prædestinationis in nobis intra benedictionem spiritalem Dei in caelestibus, id est in ordine ad salutem spiritualem, & æternam vitam: at quidquid benedictionis Dei spiritualis in caelestibus in nobis est in Christo, qua homine aque ex eius meritis, & Redemptione est: ergo quidquid in nobis effectus prædestinationis est in Christo, hinc ex eius meritis, & Redemptione est: quare & totius prædestinationis, ut omnes suos ambieffectus omnium, saltem reliquorum à primis parentibus (de quibus conclus. 1.) hominum causa meritis suis exiit Christus. Dices effectus, & executione, siue ordine executionis totius prædestinationis nostræ causam meritis suis Christum exiisse, seu ordine intentionis, quo Deus, & salutem omnium prædestinatorum intendit, saltem inefficaciter, & merita efficaciter ante absolutam Christi merita etiam per merita illa posterius natura executione habenda, antequam natura efficaciter decreuit: in eis vero anterioribus decretis Dei ordine intentionis diuinam prædestinationem consistere: alia vero ordine executionis subsequenter non prædestinationem, sed eius executionem consistere. Contra primo: quia benefice illæ voluntates Dei erga prædestinatos, benedictiones, & præcipue benedictiones Dei spirituales in caelestibus sunt: ergo in Christo, atque ex eius meritis eas etiam habuimus, in quo, & cuius meritis benedictiones habuimus omnes iuxta Paulum. Contra secundo: quia Christus meritis suis gratis, & benedictiones spirituales in caelestibus nobis obicit, non ut cunque, sed mediatiue, reconciliatiue, & propitiatiue: quatenus scilicet Dei offensam, grauiterque in peccatores infensi voluntatem propitiā reddidit illis exhibitis, ipsique, ut mediator eos reconciliant, ut dogma Catholicum est: id autem meritis suis Deo exhibitum non posset efficere, si ante merita sua absolute exhibitum Deum erga peccatores placatum supponeret: ut eos iam in suam gratiam, atque æternam salutem elegerit, & prædestinasset. Tercio, quia efficax electio gratia, & auxilij efficacis ad salutem per merita Christi exercit, & executione obtinenda, posterius, pugnat cum eorum absolute libertate ac merito, suoque obiecto contradicere, ut controu. 4. d. 6. atque hac controu. 7. d. antecel. 5. videle electione ad gloriam ante prauis absolute merita late monstrauimus. Oportune Christostomus ad iam recte verba

verba dixit. Per quem nos benedixit per eundem nos elegit, & Photius apud Eumenium. Benedixit per filium, elegit per filium, charus fecit per filium.

2. Quarto: quia textus de prædestinatione est expressus, & electione, nec executione solum: continetur enim subditur. Sicut elegit nos ipsos ante mundi constitutionem ut essent sancti, & immaculati in conspectu eius in charitate qui prædestinavit nos in adoptionem filiorum eius per Jesum Christum in ipsum. Vbi expressè de electione & prædestinatione ad gratiam formaliter sanctificantem, sine habituali, & adoptionis filiorum Dei, nec solum de executionis voluntate gratiæ eius, ad electionem, & prædestinationem ipsam est Apostoli sermo: indeque electionem ad gratias spirituales in cælestibus, siue quovis gradu, & modo ad cælestem gloriam, & æternam animi beatitudinem spectantes, & conducentes meritis Christi (vt dixerat) debent digna Apostolo, & Spiritu Sancto ratione Theologica confirmari: Etenim, si inferius sibi, immo & infensibilis peccatores meritis Christi ita placari potuit, placaturus de facto Deus, cuiusque voluntas fuit, ut infensione, inimicitieque depositis, ac neglectis eos nihilominus in sui amicitiam, & adoptionis filiationem ut eorum meritorum interuentu & intuitu clementer relegerit, debitaque in illos ira, & vindictæ parcens benignissime prædestinavit: ergo eisdem etiam meritis intercedentibus mortis Deus ad gratias reliquas spirituales in cælestibus, siue ad vitam æternam conducentes, ipsamque vitam æternam eisdem elegit ac prædestinavit. Patet consequentia. Minor quippe distantia à voluntate Dei vincenda, atque superanda est in destinatione iam electi ad amicitiam, & adoptionis filiationem, ad destinationem eius ad reliqua dona ad æternam salutem conducentia, atque ipsam gloriam (ad quam ex amicitia & filiatione adoptiva ius habet hæreditis eodem Paulo teste & Catholica fide constante) quam ad destinationis ad penam mortemque, & vindictam, tum positivam, tum negativam beneficiorum scilicet Dei maxime amicitie Dei, & ad ipsam conducentium statu per peccatum. Nec dici potest prædestinationem, & electionem ad gloriam, ac media, quibus prædestinandi infallibiliter perseverent, ac certo illam consequantur multum valde vltioris gratiæ, & beneficij Dei addere, supra reconciliationem per gratiam adoptionis absolute, quæ temporalis esse absolute posset, nec cum perseverantia, & absolute gloriæ consequatione æternam coniungenda: ex eo autem quod meritis Christi debeat illud quod minus est debet vltioris illud quod à Deo efficitur donum, & præmium maius, non magis inferri legitime posse, quam si ex eo, quod quis totius cuiuspiam partem fuerit promeritus, totum adæquate sumptum meruisse arguatur. Responderetur in meritis finiti valoris instantiam locum habere, secus in meritis Christi valoris infiniti: & quamvis eis exhibitis absolute liberum Deo fuerit & totum beneficij quod in prædestinatione, & electione ad gloriam continetur: immo, & partem eius electionis scilicet ad gratiam: ast cum statu apud omnes Theologos regula taxandi præmia meritis Christi, cum in se, tum in nobis ab ipso recipienda, atque recepta ex possibilitate, & non repugnanti, ea in seipso vel in nobis recipiendi: atque ex alia parte tota difficultas in propitiando nobis peccatoribus Deo, quem infensibilis peccatis nostris habebamus fuerit optime Paulus eis meritis infinitis Christi, quibus infensionem deposuit nos ad sui amicitiam eligens, vltioris beneficium illud adæquate sumptæ prædestinationis & electionis ad perseverantiam, & gloriam consequendam eisdem meritis debet optime intulit: ostendens nobis non ex consequentiæ rigore metaphysico, sed ex reuelato vtroque præmio reuelatam etiam sibi, quæ Deo adfuit ab vno præmio ad alterum meritis Christi tribuendum congruitatem.

3. Eo ipso cap. ad Ephes. 1. extant pro eadem conclusione, & veritate testimonia quam plurima vt totum ad Ecclesiæ intimandam edictum à Spiritu Sancto per Paulum videatur: Inferius enim numero 7. habetur: *In quo habemus redemptionem per sanguinem eius, numero 9. Sacramentum voluntatis diuinæ secundum beneplacitum eius, quod proposuit in eo (Christo scilicet)*

in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo, quæ in cælis, & quæ in terra sunt, numero 11. In quo (scilicet Christo) nos sorte vocati sumus prædestinati, & de prædestinatione ad gratiam constat ex 3. ad Roman. *Iustificati gratis per gratiam ipsius.* Et quamvis eo ipso ad gloriam, ad quam ius nobis iustificatio & gratia gratum faciens affert, ex meritis Christi electos nos virtute doceat, formaliter tamen id docuit Paulus c. 5. 6. & 8. atque 1. ad Timot. c. 2. & ad Titum c. 3. & de omni gratia (omnem scilicet prædestinationis effectum complectente) & beneficio Dei argumento à contrario ex peccato, ipsumque malis comitantibus, & sequentibus prauum hominem, probat ad Rom. 5. scribens: *sicut per unum hominem peccatum intravit in mundum, multo magis gratia Dei, & donum in gratia omnis hominis Iesu Christi in plures abundavit.* Probatur vltior ex 1. Ioannis, erat lux vera, quæ illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum: & ex 1. ad Timot. 2. *Omnes homines vult saluos fieri.* Est enim ea intentio salutis hominum ad non prædestinatos etiam extendatur, sicut, & Christi illuminatio venientium in mundum, eo quidem modo, quo & intentio salutis vniuersi cuiusque, & illuminatio est intelligi debet; est erga prædestinatos impensior sit salutis intentio, & illuminatio per efficaciam, & congrua media: reprobatorum per sufficientia solum, vt diximus: id enim satis, vt omnium velle salutem omnesque illuminare, vere, & absolute dicatur: ex ea vero intentione media illa vtriusque à Deo eligi, & disponi per Christi solum merita, ac subinde prædestinatis quæ efficaciam, præter testimonia data scripturæ, ad eum locum obseruauit Augustinus epist. 59. q. 6. scribens: *unus enim Deus, & unus Mediator Dei, & hominum homo Christus Iesus, vt illud, quod dixerat, omnes vult homines saluos fieri, nullo modo intelligatur præstari, nisi per mediatorem, non Deum solum, quod semper verbum erat, sed hominem Christum Iesum cum verbo caro factum est, & habitauit in nobis.* Ex quo etiam loco, & similibus aliorum Patrum apud Benedictum Iustinianum Magallan. in Pauli locum, & apud Maldonatum in 1. Ioan. Herizæ cit. t. 2. duplicem in Deo salutis hominum intentionem fuisse contendit. Alteram ante Adæ lapsum & imminens aliorum vel contractum originale (iuxta varias Doctorum dispositiones ordinis decretorum incarnationis) & quæ ad generalem solum prouidentiam spectet: alteram post incarnationem, & merita Christi præuista. sed vero cum peccato Adæ præuisto Deus ab intentione illa prima salutis omnium non destiterit, siquidem ex illa cunctis prouiderit de Redemptore suo secunda illa altera intentio salutis hominum ac sine fundamento vilo rationabili inducitur, vel prima illa cessasse dicitur, vt secunda succederet. Secunda decretis adhuc (eo etiam omisso) asserit Christum Dominum intentionem illam salutis omnium meruisse, cum ex intentione salutis omnium Christus fuerit decretus, ac subinde præcedentem existentie suæ intentionem illam nullatenus potuerit promereri. Nec Augustinus, Patresque alij citati de ea intentione loquuntur, sed de omni solum, quod ex ipsa præstandum, præstitumque hominibus fuit, vt verba Augustini præ se feruat, nec loqui poterunt: siquidem *propter nos homines, & propter nostram salutem incarnatum Dei verbum fuisse fides Catholica Symboli nobis, atque ipsis semper fuit.*

4. De gratiis omnibus & effectibus prædestinatorum ex meritis Christi adæquate sumptis, meritis Christi illas debent statum hactenus fuit. An vero omnes prædestinati; nullo excepto) fuerint ex meritis Christi adæquate prædestinati veritatem in quæstionem: atque asserunt plures ex citatis locis Pauli, qui nos indefinite redemptos, electos, & prædestinatos adeo in Christo & per Christum docet quod tantum valere, ac si de omnibus diceret, & testimon. ad Ephes. 1. num. 7. recitatio ad initium numeri 3. de omnibus expresse loquitur, *instaurare omnia, &c.* & subiuncto inferius testimonio ex 5. ad Rom. *sicut per unum hominem, &c. ita gratia Dei, &c. in plures abundauit, & epist. Ioan. 1. c. 2. ipsa est propitiatio pro peccatis nostris: non pro nostris autem tantum, sed etiam pro totius mundi: vbi omnes mundi*

huius, quodcumque, incolæ comprehenduntur. Vnde merito Prosper ad obiect. Vincentian. respons. 1. *Sanguis Christi Redemptio est totius mundi*, & 1. ad Timotheum. *unus enim Deus, & unus mediator Dei, & hominum homo Christus Iesus, qui dedit in Redemptionem semetipsum pro omnibus nobis*. Et ratione probatur communiter: quia, cum ex fine aduentus Christi & incarnationis in nostri Redemptionem, tum ex pretio, valoreque, & merito, & satisfactorio meritorum, ac mortis Christi infinitis ad omnium omnino Redemptionem, ad omnemque prædestinationem gratiam, & ultra infinitè extendi completique posse circa dubium est: quod autem extensio de facto eius merita & satisfactio fuerit Christo Domino gloriosius est: ac subinde ex statu Theologico principio concedendum: cuius meritis premium omne possibile in his, quæ Deus de facto posuit, præstitum de facto à Deo fuisse, eiusque merita (et si abique illis præstari à Deo possent) expectata à Deo fuisse, ut in eorum premium præstarentur, apud Theologos statutum est: ceterum, ut in his, quæ de facto Deus, cum nobis, cum Christo etiam, eiusque humanitati dedit, data eius infinitis meritis de facto in premium decernantur examinare rigide, & subtiliter oportebit, quamquam ex illis absolutam Incarnationis, Christique ac meritorum eius existentiam absolute antecesserit. Cum enim Christus, eiusque merita non, nisi absolute existentia, meriti aliquid absolute possint: quæ antea natura ad Christi, ac meritorum eius absolutam existentiam, sue Christi humanitati, sue hominibus collata à Deo beneficia sunt, ob eius merita præstita adeo non fuisse certissimum, atque evidentissimum est: non quia ad ea, immo ultra infinitas, plura, & maiora eorum meritorum valor non sufficeret; sed quia cum ante, & abique eis collata absolute à Deo ea beneficia supponatur, nec posterius natura, nec dependenter ab eis meritis abique multiplici contradictione collata fuisse asseri possunt. Quæ autem quorumque Prædestinatorum beneficia, & gratiæ collata absolute ante Christi, atque operum eius absolutam existentiam supponantur, ex ordine decretorum incarnationis ab unoquoque prescripto definiendum cuique erit, ut consequenter Theologiscetur: iuxta præfixum vero à nobis controuers. de Incarnat. de solis primis parentibus (quos proinde præsentem conclusionem nolimus includere) potest esse controuersia expedienda inferius concl. 2. vniuersales vero scripturæ locutiones, paucorum exceptioni ad quam ratio firma Theologica ex locis aliis scripturæ & Patrum dogmatibus, & legitima illatione cogamur, minime officiant.

5. Duo autem superius attacta atque huc oportunius diluenda remissa contra primam hanc conclusionem facere possunt. Alterum: quod Christus ipse Redemptor, & gratiæ auxilia collata ipsi ad merendum, sub eius merita, atque absolute supponuntur, cadere sine contradictione nequeant, ut dicebamus nuper: ex alia vero parte cum omnium, & singulorum prædestinationis effecta sint: ergo nullius nostrum prædestinationis, secundum omnes eius effectus, atque ut ad eos omnes illa extenditur meritis suis adequata causa extitit Christus, subsumpta minor probatur: etenim, quod ex intentione salutis prædestinatorum Deus ipsis de Redemptore Christo prouiderit dubitari non potest: cum ex intentione salutis, etiam reproborum, datus nobis Christus Redemptor fuerit: idque ex dogmate fidei vniuersum, & indefinitè statuente propter nos homines, & propter nostram salutem descendit de caelis. Nec solum ex ea intentione salutis prædestinatorum, sed ex scientia media certa, & infallibili Dei de effectu prædestinationis sue voluntatis specialis erga prædestinatos, si veniret, atque illis gratiæ auxiliis mereretur, æque atque ex scientia media boni nostri usus, & consensus prædestinatorum auxiliis gratiæ a primo ad vitium pro iustitia finali seruanda, quæ obinde ipsis ordine prædestinatio, sue ex prædestinatione à Deo donantur, ergo, & Christus & auxilia ipsi data ad merendum ad seriem, ordinemque concatenatum effectuum prædestinationis cuiusque nostrum spectat, & primum proinde beneficium est, vnde is prædestinationis ordo inchoatur. Inde vero prædestinationis adequata sumptæ, & ut omnes suos effectus respe-

ctu vniuscuiusque prædestinati ambit, & completitur, Christum meritis suis causam non esse euidens esse, ut patet. Respondent Albertus in 3. 10. quæstione 1. articulo ultimo, sanctus Thomas quæstione etiam, 2. 2. 5. Bonaventura d. 17. articulo 1. quæstione 3. & alii antiqui, quos sequitur Vasquez d. 94. & Daza super articulo: effectus prædestinationis cuiusque ea solum beneficia censeret, quæ media pecuniaria cuique prædestinato sunt prædestinationis sue, & ad salutem infallibiliter consequendam; Christum autem meritis suis nulli prædestinato medium peculiare prædestinationis, & salutis certo, & infallibiliter ab ipso consequendæ esse, sed potius prædestinationis omnibus commune: quare effectus utriusque cunctis ad prædestinationem, & salutem certo consequendam conducatur, non effectus prædestinationis alicuius, sed causa potius efficiens intentionis omnium debet censeret. Non quiesco, ac proinde non acquiesco: ex dictis enim constat Christum meritisque eius à Deo esse ex scientia, & præparatione beneficiorum Dei, quibus certissime liberantur, quicunque liberantur quod ipsum est ex prædestinatione, ac subinde eius effectus esse. Quod enim alterius prædestinati gratia etiam & beneficium sit, nihil gratiæ, & beneficii, & infallibilitatis consequendæ salutis ob hoc tollit, aut minuit. Maxime, cum pro quouis prædestinato, cuiusque de quo prædestinatione in solidum, ut aunt, ita Deus de Redemptore Christo cuiusque meritis prouident, ac si soli illi esset de reliquis beneficiis ad salutem de seculo obtinendam prouidentum, ac solus ille de reliquis effectus prædestinatus: ut diximus de lacra controuersia.

6. Melius respondetur Christum Redemptorem, cuiusque merita ex prouidentia communi, & intentione erga omnium salutem esse à Deo prouila; non autem ex prædestinatione erga hominem vllum, scientiæque conditionata prædestinationis aliquorum: est enim, neque peccati occasione, ab intentione salutis creature sue benignissimus Dominus non absterget, quando tamen non incarnatus Mediator, & Redemptor, atque eius opera valoris infiniti absolute non extiterunt, intellectusqueque iustus, & grauis eius in peccatores infensus pacatus, non eo vique de odio remissum à Deo est, ut de prædestinationis in aliquem, nedum in omnes peccatores, ingenti beneficio cogitari: quare hominibus de Redemptore, ut sufficienti solum omnibus, & æquali remedio prouidit: id quod ex scientiæ simplicis intelligentie directione actum, & ex communi prouidentia: scientiæ conditionata prædestinationis aliquorum ob merita illa, atque eius conditionata scientia simplicem intelligentiam illam directricem, identice etiam, communi, neque attempta pro eo signo neque intenta: ad eum prout, quoad prouidentiam gratiæ sufficientis reposita præparatio & prouidentia ex scientia simplicis intelligentiæ solius de gratiæ conducentia ut recte operetur, nec peccet, sed saluentur, directione procedi; non ut rem ex euentus sub ea gratia conditionate formati scientia media, quæ, identice etiam, scientiam simplicis intelligentiæ directricem in Deo ita prouidente, & omni omnino comitatur. Ex quibus liquet: Christum medianem, gratiamque auxiliantem ad eius merita ab ipso exhibita, meritisque, quantumvis prædestinatis probis specialiter ad salutis consequentem, effectus prædestinationis non esse, sed prouidentie communi, cuiusque auxiliæ prædestinationis, quæ post modum à præparatione auxiliæ efficaciam pro prædestinatis ob merita Christi leuatur, causam adequatam. Alterum obici contra eandem conclusionem poterat. Nempe antiquorum præcedentium gratiam omnem, immo Christum præcedentium gratiam omnem, quæque nullam, suis meritis obtinere minime potuisse: quare neque eorum prædestinationem: quia nec oratione pro ea, quam antea iam præstiebat ab ipsis acceptam; nec gratiarum actione, quæ absolute collatum receperant beneficium pro naturæ priori supponit; nulla autem illa via applicari hominibus Christi merita poterant, nisi alterutro, cum tamen speciali applicatione eorum opus sit, ut Deus ob illa gratiam ipsis præparet, & largiatur. Obiectio hæc contra alios plures qui applicationem hanc specialem necessariam reputant ædus valde est, non autem contra nos, qui cum nullatenus necessitatem putamus huiusque ostendimus controuersia 2. de incarnatione

ione atque ad hanc in terminis difficultatem controu. 2. disput. 4. quæst. 4. certam. 2. De quo pacto Christus gratiam progenitoribus suis omnem fuerit promeritus, etiam qua illius progenitores esse mouerint, ac proinde ipsius existentiam absolute antecedentem, ibidem quæst. 6. certam. 2. ostendimus. Quare repetendum hic non est maxime, cum habitualis gratia ad prædestinationem, de qua hic agimus, & salutis æternæ meritum, & consecutionem directe non spectet, sed ad alium finem, præmiumque aliud diuertat.

Iam de merito Christi prædestinationis primorum parentum adæquate sumptæ (de quo conclusione abstraximus prima) causa fuerit necne? subtilior esse potest ob difficultatem subiiciendam disputatio. Etenim dona primis parentibus in statu innocentie adeo infusa, cum auxiliantis, tum habitualis gratiæ, tum gratiæ augmentum, eorum in Deum charitate perfectissima, antequam pomi confectione delinquerent, Christi aduentum ac merita proinde absoluta ipsius pro naturæ priori antecesserunt: quare ob eius merita, nec primis parentibus collata à Deo sunt, nec dari in ordine decretorum incarnationis, qui de facto fuit, à nobisque, & patribus admittitur controu. 3. de incarnation. l. 1. & 2. nullatenus potuerunt: cum certum ex ibi dictis à nobis sit, Christum Dominum non, nisi post absolute præsum primorum parentum peccatum fuisse adeo absolute decretum: atque ad peccatum illud, cum gratia auxiliantis, ut illi præceptum obseruarent, nec transgrederentur, tum reliqua à Deo infusa ipsi dona, atque ab ipsis etiam amore in Deum, aliisque piis actionibus, & effectibus adquisita præcepti transgressionem, & peccato amittenda, illorum meriti oberrant, ne tanto sui malo, atque in beneficium munificentissimum Dominum tanta ingratitude delinquerent, iam verò ex eis auxiliis donisque supernaturalibus & infusis à Deo gratis, & ipsorum honesto virtutum exercitio ante præcepti transgressionem attributis eorum prædestinationem (prædestinatos enim protoparentes nostros pie faterentur atque ad questionem præsentem supponitur) inchoatam esse, atque ex meritis Christi continuatam post modum, & absolutam, ut minimum, fuisse facile probatur. Etenim ad primorum parentum penitentiam, quia ad Dei gratiam redire ea omnia mortua, quibus gratior eorum culpa, malumque ipsis maius effectus fuerit, mentibus ipsorum propolita sunt, ut vehementius dolerent: ea vero fuerit dona omnia supernaturalia ipsi à Deo, ipsorum pro statu innocentie amatore manifestissimo, gratis infusa: ac insuper gratiæ augmentum ab ipsis ex Dei auxilio partum & quæsitum: quibus omnibus transgressionem illa præcepti privati sunt & departa sibi virtutum exercitio gratia etiam, ut primo collata est ad prædestinationis effectus pertinere non leuibus fundamentis constabit dissequens. Cum ergo hæc omnia, quæ ad primorum parentum prædestinationem utriusque effectus proprii spectant, ipsis Christus posterius natura decretis promereri non potuerit, nec prædestinationem ipsorum adæquate sumptam & secundum effectus omnes suos, quos concernit, & ambit, promereri potuisse concludi manifestè videtur.

Sit nihilominus secunda conclusio: Christus Dominus Protoparentum prædestinationem adæquatam & secundum omnes suos effectus sumptam fuit absolute promeritus: probatur 1. ab auctoritate scripturæ, & Patrum indefinite asserentium pro nobis, & pro omnibus hominibus Christum Domini uenisse, passum, mortuumque esse, quod saltem de iis, qui in massa perditionis, in qua Protoparentes nostri procul dubio fuerunt) existeret intelligendum dogmaticè est, secundo ex scriptura Patribus, & Conciliis supradictis constat, præuicatos præuicatosque omnes homines (in quibus protoparentes haud dubio sunt) omni benedictione, gratiæque spiritali in cælestibus per Christum, & in Christo atque ob eius merita esse benedictos: atque in eiusmodi benedictionibus Protoparentum nostrorum præcipue habendæ sunt effectus prædestinationis omnes, & maxime ipsa prædestinatio. Ratione insuper Theologica supra facta pro conclusione prima. Quia quæcunque gratiæ dona hominibus collata ex meritis Christi collata fuisse, dummodo eius absolutam existentiam pro naturæ priori absolute Deo collata non præcesserint, tenendum est: atque

nullus effectus prædestinationis Protoparentum nostrorum atque adeo nec prædestinatio ipsa prout ad quæpiam eorum terminata prout natura Christum, cuiusque merita antecesserint, ergo omnes effectus prædestinationis protoparentum nostrorum, ac subinde prædestinatio ipsorum adæquate sumpta, & ut ad omnes suos effectus terminatur, colque omnes ambit, & coeret, ex meritis Christi sunt. Minoris probatio, & argumenti huius, & præcedentium ab auctoritate robur totum erit, & aperta difficultatis proposita euacuatio, atque solutio. Et quidem dona gratiæ auxiliantis, & gratum facientis, tum à Deo gratis infusa, tum propria industria, & gratia auxiliante primis parentibus parata Christi aduentum, & eius merita absolute antecesserint, continuataque serie ad eorum meritorios, actus, & gloriam, quam prædestinatione sua protoparentes obtinuerunt conduxisse etiam, ac naturæ etiam priori antecessisse difficultas proposita demonstrat, non autem ex ea præcedentia conducentia, & continuatione dona illa effectus prædestinationis esse conuincitur; immò verò tales non esse, sed alterius prouidentie ad prædestinationem ipsorum, cuiusque effectus primos, & initium dicendum est ac facillimè probandum. Etenim dona illa gratiæ pro innocentie statu primis parentibus, & gratis à Deo data, & adquisita, ex salutis eorum intentione, & prouidentia non prædestinatio ipsorum, sed communis, ac simili, pro eo statu, ei, quæ pro statu naturæ lapsæ de reprobis salute habetur orti prorsus fuerit: ergo non sunt prædestinationis illorum effectus. Probat autem antecedens. Etenim prouidentia illa fuit, ut gloriæ æternæ vitam, & salutem seruato, & persistente innocentie statu, vitæ illorum perpetuitate, nullquamque morte illam interruptente, & interueniente per præcepti obseruationem, atque innocentiam, virtutum per tempus aliquod, Deo soli notum, nec nobis obinde temere diuinandum exercitio auctam, ac illustratam consequerentur ad quod de sufficientibus solum mediis, non autem de efficacibus (ut ad prædestinationem oportebat) prouium ipsis adeo fuit: ac proinde ex prouidentia simili ei, quæ de reprobis pro statu mortalitatis habetur. In eo vero mortalitatis statu prouidentie alius ordo inchoatus est præfixis aliis omnino legibus status vitæ morte cuiusque terminandæ &c. Atque pro reprobis auxilia sufficientia, pro prædestinationis efficacia fuerunt ex mortis Christi prouisa; quæ tamen ad consequendam salutem ab hominibus in statu innocentie immortalitatisque, ut prouidentia illa prima pro statu innocentie hominum dispositum sufficienter fuerat, conducere, sine contradictione non possunt. Proinde effectus prædestinationis prædestinatorum omnium (ac subinde Protoparentum nostrorum) ab auxiliis efficacibus post peccatum à Deo datis, quare & prædestinatio ipsa tota inchoatur atque tota, tota meritis Christi debetur.

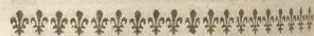
Dico tertio Prædestinationis, adæquate etiam in sumptæ fere omnium Angelorum (paucis nimirum Protoparentum custodibus, & tentatoribus exceptis) causa meritis suis extitit Christus. Conclusionem hanc non video solide posse ab auctoritate probari: illud enim (quod magis illi consonare, atque adfauere videtur) ex 1. ad Ephes. num. 9. *Sacramentum voluntatis diuine secundum beneplacitum eius, quod proposuit in dispensatione plenitudinis temporum instaurare omnia in Christo, quæ in cælis, & quæ in terra sunt.* Nihil probat, instauratio enim non nisi de antea perditis, ac deturpatis, contractisque, aut detritis intelligi potest: ac proinde de Angelis intelligi ad rem præsentem nequit cum boni, nec perdit contractiue, nec deturpati fuerunt, aut detriti; qui vero deturbati, contractique, ac deturpati fuerunt demones, nusquam fuerunt (necum meritis Christi) instaurati: instauratio igitur in cælis ex meritis Christi facta de reparatione sedium malorum Angelorum, quæ ex prædestinatis per Christum hominibus æquali gloria, quæ, ni essent illi præuicatos, eas obtinerent, replendæ sunt (ut Patres & Theologi docent) intelligi solummodo potest. A Theologorum auctoritate destitutam censet Aluarez, Valquez, VVadino, Lugo, Bernal, alique Thomistæ uetustiores, qui primam præsertim gratiam Angelis etiam bonis promeriti fuisse Christum negant: idque ex communi adeo Theologorum sententia esse putant, ut absque singularitatis nota asserti oppositum non possit iudicari, ut uidi-

mus

mus controu. 6. de incarnat. disp. 2. q. 2. cert. 1. n. 4. inmerito tamen, cum plures Theologi ætatum omnium primores, quos ibi num. 3. retulimus primam etiam, & auxiliantem, & iustificantem gratiam, reliquaque supernaturalia dona Angelis cunctis promeritum Christum fuisse, quare, & prædestinatis adæquantè sumptam prædestinationem, asserunt expresse; immo vero, qui Christum Dominum ante absolute præcuiusdam peccatum fuisse decretum docent, ita censere debent, ut consecrari theologizentur ne eorum quæ in præmium meritis Christi dari, citra repugnantiam in commodumque vllum, adeo possunt, datum de facto negetur: in nostra vero sententia controu. 3. de Incarnat. d. 1. q. 4. d. 1. q. cert. 3. de præuisione absoluta peccati Adæ apte absolutum incarnationis decretum maior est difficultas, est de omnium omnino Angelorum gratiis etiam omnibus, & adæquate prædestinatione absolute loquamur, in superabilis. Idcirco custodes, & tentatores Protoparentum Angelos excipimus, quia eorum, vel obseruatio, vel transgressio impositi Angelis præcepti Protoparentum peccatum natura antecessit, siue, ut custodes tales à Deo deputarentur, bonumque, & præcepti obseruationem alumnis Protoparentibus suaderent, siue, ut carodæmones vero eos ad transgressionem præcepti tentarent, & inducerent: quare, & gratia prima utriusque adeo collata, ut obedirent, nec præuicarentur, Protoparentum etiam peccatum pro natura priori, ac subinde Christum antecesserit, nec potuit sub eiusdem Christi meritis cadere. Ex huius autem exceptionis probatione de gratia, etiam prima, reliquorum Angelorum ex Christi meritis fuisse quare, & eorum adæquate sumptam prædestinationem facile à contrario probatum est. Si quidem nulla reliquorum, gratia, etiam prima, supernaturalia dona ad peccatum protoparentum, ac subinde atque ad Christi aduentum, ac merita supposita in reliquis Angelis pro priori natura, quare & ea etiam fuisse Christi meritis donata (vbi absque repugnantia, & incommodo vilo dari poterunt) in bona Theologia fatendum est. Et hæc pro tertia nostra conclusione satis: de cuius principio, nempe merito Christi respectu gratiæ Angelorum, & quorum Angelorum fuisse egimus controu. 6. de incarnatione. d. 2. q. 2. certam. 2. & 3.

Dicendum est quarto: præfatis, siue Angelis, siue hominibus prædestinatis, prædestinationis sue non solum, quare eorum dilectio absolute, sed, quare præ reprobis non prædestinatis electio est, meritis suis Christus Dominus causa fuit: est contra Soarium, & affectus; nostri vero Vasquez & sequacium conclusio. Et quamuis de nomine solum, & modo loquendi eorum dissidium esse possit, cum catholice de re ipsa ipsis conueniat, reliquique Doctoribus catholicis debeat conuenire (Christi scilicet merita ad omnium hominum supernaturalia omnia dona, & prædestinationem promerendam extendi, atque à Christo Domino ex intentione serua ea omnia, & præfatis omnibus obtinendi fuisse Deo exhibita, quin, ut reprobi non prædestinarentur aliquod Christi opus Deo præstitum fuerit, aliquæ eius oratio intercesserit ut contra Alar. cor. supra disseruimus) tamen modus hic loquendi, Vasquianorum & noster retinendus est, quia scripturis conformior: cum Paulus electionis nomine (nec dilectionis solum) ad fidem gratiam, gloriamque à Deo ordinatos, & prædestinatos appellet: atque in Euangelio electi sæpe, & expresse dicantur prædestinati locis supra citatis aliisq; pluribus, quæ facile ex concordantiis scripturæ possunt profertur: electio autem, & electus prælationem electi. Respectu non electi proprietate sermonis significat, ut Soarius ipse fatetur, & supponit ut oppositam statuat conclusionem. Et quidem si specialis aliqua meritorum suorum ex parte Christi pro prædestinatis admittatur facile difficultas Soarii à ratione expeditur; sed ea speciali applicatione non admissa, expedienda à nobis, nec difficulter est. Est autem difficultas, quia cum electio comparative significet, scilicet vnius affectuam assumptionem, aliis relictis, ac sine horum proinde relictione eligi, assumique affectuæ præ illis ille alter nequeat: qui aliorum relictione meritis suis non causat, vti non causauit Christus merita sua pro omnibus offerens: prædestinationem electorum proat electio, proprie, & præ aliis non prædestinatis est, causare non potuit meritis suis: si, prout dilectio prædestinatorum est, procul dubio causauerit. Ceterum, si vim aliquam

argumentum hoc habet Soarii contra ipsum, & Patrum frequentissimam locutionem; nec nos ordine vltimum executionis, electionis nostræ ad gloriam nostris meritis, nec Christus meritis suis electionis nostræ ad gloriam causam esse dici absolute poterit. Secundo: nec dici poterit nos à Dei liberalitate, & misericordia prædestinatos per electionem gratiæ ad gloriam fuisse: ut scriptum de Patres passim affirmat. Si quidem nec Dei liberalitas, & misericordia, nec Christi merita, ut reprobi non eligantur ad gratiam, atque per electionem gratiæ ad gloriam facta causa, nec merita nostra ut reprobi à gloria de facto, & executive secludantur. Non ergo opus est ut aliquis etiam quod propria sua significatione aliqua alia concensu causa propria absolute sit, ac dicatur, ea omnia quæ concernuntur ab ipso causari, sed solum, quod significatur directe, & in recto, ut aiunt, vnde cumque aliqua, quæ indirectè, & in obliquo concernuntur, & significantur appositæ sint, & causentur. Patet in mutationum omnium causis, quarum nulla negationis forme in subiecto præcedentis causa est, sed aliunde posita supponit, & solum formam in subiecto illo directe ponit, atque inde mutationis illius causa absolute est, ac vere nuncupatur. Item cum alios non eligi de facto effusis negatiuis, seu electionis defectibus, ut eius causa de facto Christi merita fuerint, facit videtur eorum electionem de facto. Et si non ex eorum impotentia, & natura inclinatione, ab eis non esse causatam: si quidem verum absolute est illorum electionem non esse meritis Christi causatam, cum causata positaque in rebus absolute nullatenus ferat. Ac demum: cum ita Christus Dominus merita sua pro omnium salute, prædestinatione, & electione indifferenter vniuersis, & communiter humana sua voluntate Deo exhibuerit, & obtulerit, ut tunc etiam voluntatem suam in diuinam resignauerit, atque anticipato, quod eligendos, relinquendosque Dei voluntati, vti (in omnibus semper) conformauerit, ex ea resignatione, & conformatione anticipata, id totum, quod ea in re præstitum à diuina voluntate fatemur, meritis, & voluntate Christi factum debemus fateri: est prædestinatio etiam, ut electio prædestinatorum præ reprobis est à Dei voluntate procul dubio est, & causatur: ergo & Christi voluntate, meritis est habitata, etiam prout est reproborum relictio.

QVÆSTIO VI.

An aliquis purus homo prædestinatus aliorum meritis à Dei gratia ortis causa esse possit, ac de facto fuerit.

Væstio hæc quidquid ad prædestinationis creaturam rationalium causam disputandum relictas, absoluet in puris autem hominibus reliquos à Christo Domino homines, etiam Deiparam, comprehendimus.

CERTAMEN I.

De possibili quæstio deciditur.

Circa possibilitatem prædestinationis adæquate sumptæ creaturæ rationalis ex meritis pure creaturæ alterius duplici ex capite esse potest difficultas. Prima absolute loquendo, nullaque alia facto suppositione. Secunda ex suppositione, quod ex Christi meritis habitata à Deo de facto fuerit creaturatum rationalium, ut inuenerimus tendimus & ex hac suppositione specialis difficultas est, quia cum dignitas Christi, atque operum eius meritis